

Zamknij rok z głową. O refleksji na lekcji matematyki

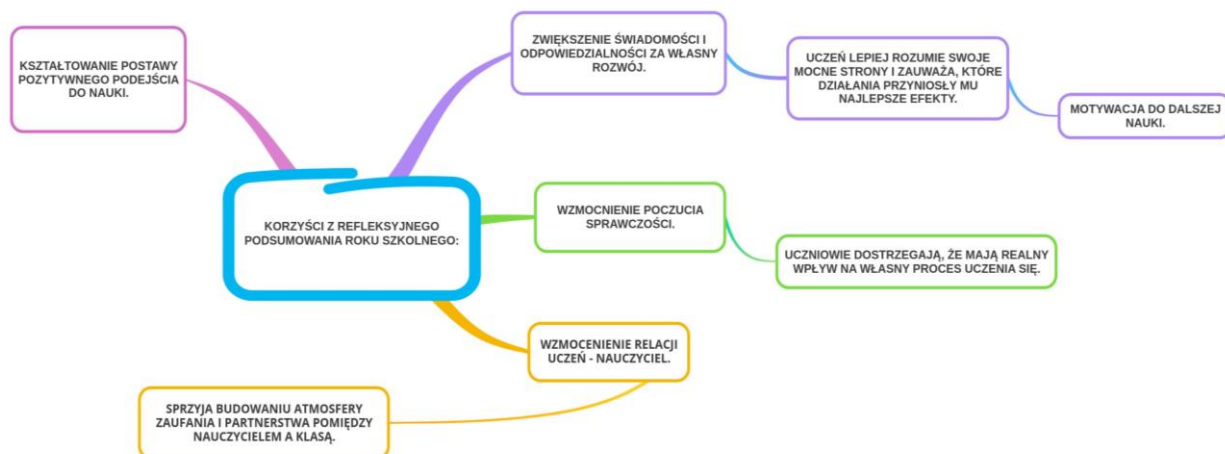
Koniec roku szkolnego to czas wzmożonej pracy, domykania rozpoczętych rozdziałów i formułowania podsumowań, a zarazem naturalna okazja do refleksji. Zazwyczaj koncentrujemy się wtedy na klasyfikacji, ocenach, świadectwach i sprawozdaniach. Tymczasem to właśnie ostatni tydzień nauki kryje w sobie ogromny potencjał pedagogiczny, który może stać się doskonałą okazją do wspólnej autorefleksji uczniów i nauczyciela.

W niniejszym artykule proponuję nauczycielom matematyki przeprowadzenie nieco innej lekcji podsumowującej, która nie będzie jedynie formalnym zakończeniem zajęć, ale stanie się źródłem informacji stanowiących punkt wyjścia do pracy w następnym roku szkolnym. Refleksja uczniów nad własnym procesem uczenia się oraz otwarta postawa nauczyciela wobec opinii klasy tworzą przestrzeń do dialogu, wzmacniają relacje i skutecznie motywują do dalszego rozwoju.

W tym celu opracowałam kartę samooceny zatytułowaną „*Nasza matematyczna podróż w roku szkolnym 2024/2025*”, którą można wydrukować i wykorzystać podczas jednej z ostatnich lekcji matematyki. Proces nauczania i uczenia się stanowi bogaty materiał do refleksji. Zamiast tradycyjnych powtórek warto oddać głos uczniom i poświęcić chwilę na analizę drogi, jaką przebyli w mijającym roku szkolnym. Forma autorefleksji może być zróżnicowana: od klasycznej ankiety z pytaniami otwartymi, przez mapę myśli, po krótką wypowiedź pisemną. Starszym uczniom warto zaproponować głębszą analizę własnych strategii uczenia się, sposobów przygotowań do kartkówek i sprawdzianów, ocenę ich skuteczności oraz wskazanie obszarów wymagających korekty.

Stworzenie atmosfery sprzyjającej refleksji niesie podwójną korzyść. Po pierwsze, daje uczniom możliwość dostrzegania, że edukacja nie jest wyłącznie zbiorem ocen i punktów, ale osobistym procesem, nad którym można świadomie pracować. Po drugie, dostarcza nauczycielowi autentycznej informacji zwrotnej, pomagającej lepiej rozpoznawać potrzeby uczniów i dostosowywać do nich własne metody pracy. Takie działania przynoszą realne rezultaty tylko wtedy, gdy traktujemy je jako szansę na budowanie wzajemnego zaufania i pogłębianie relacji uczeń – nauczyciel.

Zamknięcie roku szkolnego w duchu refleksji uczy wyciągania wniosków z własnych doświadczeń, wzmacnia poczucie sprawczości oraz rozwija umiejętności metapoznawcze. Umiejętność krytycznego spojrzenia na siebie to jedna z kluczowych kompetencji XXI wieku. Matematyka stwarza ku temu sprzyjające warunki – jasno określone cele i precyzyjny język ułatwiają uczniom dostrzeganie zarówno własnych postępów, jak i trudności, z którymi mierzyli się w trakcie nauki.

Mapa myśli: *Korzyści płynące z autorefleksji.* Opracowanie własne

Dobrym pomysłem na zakończenie zajęć jest klasowa burza mózgów. W formie elektronicznej, przy użyciu aplikacji do tworzenia map myśli (np. Whimsical), można poprosić uczniów o odpowiedź na pytanie: „Czego nauczyła mnie matematyka w tym roku szkolnym?”. Mapa, aktualizowana w czasie rzeczywistym, umożliwia każdemu uczniowi aktywne uczestnictwo w procesie oraz wizualizuje pomysły całej klasy. Dzięki temu uczniowie często uświadamiają sobie, że lekcje matematyki rozwijają nie tylko umiejętności rachunkowe, ale również logiczne myślenie, cierpliwość, samodyscyplinę oraz umiejętność pracy zespołowej. Takie podejście poszerza perspektywę i pomaga budować pozytywne nastawienie wobec nauki.

Zakończenie roku szkolnego nie musi być jedynie procedurą administracyjną. Może stać się momentem świadomego zatrzymania, refleksji nad własnym rozwojem, podsumowania oraz prawdziwego uczenia się, nie tylko matematyki, ale także samego siebie i innych. Refleksyjne zakończenie roku szkolnego przynosi wiele korzyści zarówno uczniom, jak i nauczycielowi. Zaproszenie uczniów do podsumowania osiągnięć i trudności pomaga im lepiej planować przyszłe działania, a nauczycielowi – skuteczniej ich wspierać. Taka forma autorefleksji zachęca do dalszego doskonalenia, pozwala docenić wysiłek i uczy konstruktywnego podejścia do własnych doświadczeń.

Edukacja to nieustanny proces, zaproszmy więc naszych uczniów do refleksji nad własnym uczeniem się i pokażmy im, że świadoma praca nad sobą jest kluczem do dalszego sukcesu. Niech ostatnia przedwakacyjna lekcja matematyki stanie się pierwszym krokiem ku bardziej świadomej, odpowiedzialnej i satysfakcjonującej edukacji w nadchodzącym roku szkolnym.